

PAX

Vrede.
Wie
durft?

Magazine.

2 Zomer 2016
www.paxvoorvrede.nl

VREDE

VERBINDT

Indrukwekkend
eerbetoon in Zuid-Soedan

Vorbereidingen
vijftigste **Vredesweek**

Blijf menselijk

Stay human, als je dat letterlijk vertaalt dan komt dat neer op de oproep om menselijk te blijven. In het midden van deze PAX Magazine is een kaartje gehecht met daarop de mededeling om vluchtelingen vooral als mens te blijven zien.

Tegelijkertijd is het heel menselijk om naar andere mensen te kijken en ze te 'labelen'. Zo houden we overzicht en geven we betekenis aan de wereld om ons heen. Dat geeft ons houvast. Totdat we merken dat we zelf in een hokje geduwd worden. Dan ineens voelen we ons er vaak ongemakkelijk bij. Durf je jezelf het label 'vredeactivist' te geven als je over een kam geschoren wordt met activisten die straaljagers kapot slaan? Durf je nog voor je geloof uit te komen als geloven voortdurend in verband wordt gebracht met geweld? Wat doen dergelijke vooroordelen dan met je? Jonge vredesactivisten voelen de behoefte zich duidelijk uit te spreken tegen radicalisering. Zo willen zij polarisatie in hun samenleving tegengaan. En daarmee willen ze leren van de vredesactivisten uit het Midden-Oosten. Zo leren mensen over en weer van elkaar.

Ik hoop dat de voornaamste les is die we uit het verleden trekken: elkaar altijd blijven zien en behandelen als mens. Met vredesactivisten uit de hele wereld gingen we niet alleen in Ramp Vught op bezoek, maar ook bezochten we het Anne Frank Huis. En ondertussen wisselden we veel kennis en ervaring uit. Want terugkijken op het verleden doen activisten natuurlijk met het doel om de toekomst beter te maken. Een mooie zomer gewenst met veel plannen voor de komende Vredesweek in september. Het wordt de vijftigste, een gedenkwaardig moment. ♦

Helma Maas

We zijn benieuwd naar jouw reactie op PAX Magazine. Stuur een mail naar: PAXmagazine@paxvoorvrede.nl

INHOUD

6

EEN INDRUKWERKEND EERBETOON

Zuid-Soedanezen brengen op de website 'Remembering the ones we lost' een indrukwekkend eerbetoon aan de slachtoffers van jarenlang oorlogsgeweld en conflicten in hun land.

8

DEALING WITH THE PAST

Hoe met het verleden te leven in gebieden waar alles kapot is gemaakt en iedereen vijand is van iedereen? Daarover spraken vredesactivisten uit de hele wereld op een vierdaagse bijeenkomst, waarbij ook kamp Vught werd bezocht.

Colofon

PAX Magazine Nummer 2 / Zomer 2016

PAX staat voor vrede. Samen met mensen in conflictgebieden en kritische burgers in Nederland werken wij aan een menswaardige en vreedzame samenleving, overal in de wereld.

PAX Magazine verschijnt elk kwartaal en wordt toegezonden aan donateurs, sympathisanten en andere geïnteresseerden.

Redactie Suzanne van den Eynden, André van der Vlugt, Frederique Kram, Sabita Ribai, Geke van Wijnen, Edwin Ruigrok en Helma Maas-van der Vaart (eindredactie).

Productie Global Village Media, Amsterdam

Aan dit nummer werkten mee Douwe van der Werf, Iris Ruijs, Vincent Vrijhoef, Pim Gerritsen en Marjolein van Rotterdam.

Fotografie o.a. Cédric Gerbehaye, Gabriela Hengeveld, Dennis Bouman, Hollandse Hoogte, Marjolein van Rotterdam en PAX-archief.

Beeldbewerking Frans Rappange - Scanvisie

Basisvormgeving Het IJzeren Gordijn, Amsterdam

Vormgeving Groep, merkcreatie en communicatie, Utrecht

Drukkerij Grafiservices, Utrecht

ISSN 2352-300X

PAX

Godebaldkwartier 74
3511 DZ Utrecht
Postbus 19318
3501 DH Utrecht
Tel : 030 - 233 33 46
Fax: 030 - 236 81 99
PAXmagazine@paxvoorvrede.nl
www.paxvoorvrede.nl
IBAN: NL03TRIO 0390 5150 00

'PAX magazine' is beschikbaar in braille en gesproken vorm voor mensen met een leesbeperking bij de Christelijke Bibliotheek voor blinden en Slechtzienden.

10

VREDESACTIVISTEN TEGEN RADICALISERING

Waarom het belangrijk is om jonge activisten uit Europa en het Midden-Oosten met elkaar te laten kennismaken.

13

GEVEN AAN VREDE VIA HET TESTAMENT

Wie toetreedt tot een klooster, moet materiële verworvenheden leren loslaten. Maar je krijgt er ook veel voor terug. 'Deel in je rijkdom', zegt abt Denis Hendrickx.

14

VOORBEREIDINGEN VOOR DE 50STE VREDESWEEK

Dit jaar neemt PAX alweer voor de vijftigste keer het voortouw in het organiseren van de Vredesweek. Een goed moment om te laten zien dat vrede iets is wat ons allemaal verbindt.

COLUMN

Keukentafelgesprek

We leven in een tijd waarin de effecten van een oorlog ver weg heel dichtbij komen. Daarom kan ik vandaag beginnen bij een keukentafel. Om precies te zijn: bij mijn eigen keukentafel. Ik hoorde daar een mooi verhaal over drie jongens van tien jaar die samen in één klas zitten.

De eerste is Jochem. Zijn vader is gearresteerd bij de rellen tegen de vestiging van een asielzoekerscentrum in Geldermalsen. Jochem is daarover natuurlijk heel bezorgd. Hij wil er steeds weer over vertellen. En de leerkracht geeft hem daarvoor de ruimte. De tweede jongen heet Mustafa, een jongen uit Syrië. Hij is als statushouder net in Nederland aangekomen. Met horten en stoten vertelt hij over zijn leven tot nu toe. Zijn vader is vermoord. Het enige dat hij daarover vertelt klinkt als het geluid van een machinegeweer.

Op een middag vraagt de leerkracht aan Mustafa wat hij allemaal moest achterlaten in Syrië. Zijn huis, zijn oma en zijn nieuwe fiets. Dat maakt grote indruk, ook op Stef. Een stille jongen die thuis veel tekort komt. Na het verhaal van Mustafa vraagt Stef of hij zijn moeder mag bellen. Hij vraagt haar of hij zijn oude fiets in de schuur aan Mustafa mag geven. Dat mag.

De volgende ochtend versieren Stef en Jochem en de andere kinderen de fiets, terwijl Mustafa zijn taalles volgt. De hele school juicht als Mustafa een rondje over het schoolplein fietst. Hoe blij kan een kind dan kijken. Wat voelen die kinderen zich met elkaar verbonden, ondanks hun radicaal verschillende achtergronden. Wat een onverwachte hoofdrol voor die stille Stef. En wat razend knap van zo'n leerkracht om het medeleven onder kinderen zo te voeden dat het vanzelf tot verbinding leidt.

Het debat over vluchtelingen is niet alleen in Geldermalsen sterk gepolariseerd. Maar we horen alleen de extremen. Een stille meerderheid van duizenden mensen is ongezien actief betrokken als vrijwilliger bij de opvang van vluchtelingen. Onder de noemer Stay Human, waarin we samenwerken met VluchtelingenWerk Nederland, Humanitas en Oxfam Novib, maken we zichtbaar dat er wel degelijk draagvlak voor opvang van vluchtelingen is. Daarmee helpen we angstvallige politieke leiders, niet alleen in Syrië, maar ook in Europa en in Nederland, en laten we zien dat vrede verbindt. ♦

Jan Gruijters, algemeen directeur van PAX

Burgerinitiatief over kernwapens heeft effect

Een meerderheid in de Tweede Kamer vindt dat er een nationaal en internationaal verbod op kernwapens moet komen. Ook willen de Nederlandse parlementariërs inzage in de huidige geheime afspraken die er met de Verenigde Staten en NAVO zijn over de kernwapentaak van Nederland. Krista van Velzen: "Tot nu toe vond de regering de tijd niet rijp voor onderhandelingen over een verbod op nucleaire wapens. Maar nu de Tweede Kamerleden erover gesproken hebben, zegt Minister Koenders zich nu wel hiervoor actief in te zetten. Nederland gaat pleiten voor onderhandelen over een internationaal verbod. Dat is een grote stap vooruit. We horen nu bij een meerderheid van 139 landen in de wereld die kernwapens de wereld uit willen hebben. Ons burgerinitiatief heeft dus effect gehad."

Op 17 mei bracht Teletekst dit bericht.

Srebrenica-herdenking

Op maandag 11 juli vindt om 15.00 uur de Nationale Srebrenicaherdenking plaats op het Plein in Den Haag. Nog altijd worden er jaarlijks enkele tientallen slachtoffers van de genocide geïdentificeerd. Hun namen worden voorgelezen en in een stille rondgang eren de aanwezigen hun nagedachtenis. Voorafgaand aan de herdenking lopen tientallen mensen de 'Mars Mira', een Vredesmars voor Srebrenica. De Nederlandse vredesmars is 11 kilometer lang en start in Wassenaar om dan op het Plein uit te komen.

Meer informatie is kort tevoren beschikbaar op www.srebrenica-herdenking.nl en op de PAX website. PAX is één van de initiatiefnemers van de Nationale Srebrenicaherdenking.

De Korte over... Concrete barmhartigheid

Barmhartigheid impliceert, in het voetspoor van de Samaritaan in het evangelie, zien, bewogen worden en in beweging komen. In Emmen zien de plaatselijke kerken bijna dagelijks vluchtelingen op het station, op weg naar het opvangcentrum in Ter Apel. Zij hebben zich solidair verklaard met de vluchtelingen en heten hen welkom met goede woorden, kleding en voedsel. Voor mij vormt dat een concreet en inspirerend voorbeeld van hartverwarmende barmhartigheid en solidariteit. Overal elders in het land zetten duizenden christenen en andere mensen van goede wil zich voor de vluchtelingen in. Christus zelf werd kort na zijn geboorte een dakloze vluchteling. Wij kunnen onze Heer dienen door vandaag de waardigheid van dakloze vluchtelingen te beschermen en hen een plek onder de zon te gunnen.

In juni 2015 werd Mgr. Dr. Gerard De Korte tijdens de Nacht van de Theologie tot 'Theoloog des Vaderlands' gekozen voor de periode van één jaar.

Geef je mening

PAX trekt het land in omdat we willen weten wat jij vindt van de vredesbeweging. Het zijn open gesprekken over het vredeswerk en de rol die PAX kan spelen bij het versterken van draagvlak voor vrede. Veel mensen vinden dat goed burgerschap niet alleen moet worden overgelaten aan professionals. PAX werkt aan meer zeggenschap van burgers over de inrichting van hun samenleving in landen waar conflict is of is geweest. Ook in ons eigen land organiseren mensen zich. PAX wil een verbindende rol spelen in Nederland en hoopt dat velen zich scharen achter dat ene doel: vrede.

PAX vindt het belangrijk om in nauw contact te staan met de mensen die PAX nu ook al steunen. Daarom nodigen we je maandagavond 18 juli 2016 uit voor een gesprek op ons kantoor in Utrecht. Kom ook. Voor deelname of vragen kun je contact opnemen met Sabita Ribai via ribai@paxvoorvrede.nl of **030 23 20 516**.

PAX op televisie

Begin mei was PAX diverse keren op televisie te zien. We leverden aan het AVROTROS programma 1 tegen 100 filmbeelden over kinderen in de Syrische stad Aleppo. Deze kinderen kunnen met behulp van de deelnemers van de Nationale Postcode Loterij toch naar school. Directeur Freek Landmeter was bij het RTL programma Koffietijd te gast om daar persoonlijk verslag te doen over het werk van de scholen in Aleppo. En ook met andere onderwerpen, zoals killer robots, haalde PAX het nieuws.

Beeld uit animatie 'Bloedkolen' van PAX. Animatie: Mr. Iee

Stap over!

De afgelopen weken riep PAX de klanten van Nuon, Engie, Essent en E.ON. op om van energieleverancier te wisselen. Namelijk een die geen bloedkolen uit Colombia gebruikt om energie mee op te wekken. Via www.stopbloedkolen.nl kun je heel gemakkelijk overstappen. Als de actie in de zomer is afgelopen, moet je er als consument weer iets meer moeite doen. Kijk dan op: www.energievergelijken.nl om automatisch over te stappen. Wil je liever helemaal geen steenkolen meer en over op groene stroom? Gebruik dan de energievergelijker van WISE.

Een indrukwekkend eerbetoon

Door André van der Vlugt

Twee jaar na het begin van de nieuwe burgeroorlog in Zuid-Soedan werd een indrukwekkend project ingewijd in de hoofdstad Juba. 'Remembering the ones we lost' is een eerbetoon op internet aan de slachtoffers van jarenlang oorlogsgeweld en conflicten in Zuid-Soedan.

Daud Gideon projectmanager bij PAX in Juba, de hoofdstad van Zuid-Soedan: "Onze droom van het opbouwen van een nieuw land werd wreed verstoord toen in december 2013 geweld uitbrak in onze hoofdstad. Het geweld werd aangejaagd door een conflict over het leiderschap in de regerende partij. In een week tijd verspreidde de gevechten zich over een groot deel van het land. Tienduizenden onschuldige burgers kwamen daar bij om. We vroegen ons af wat we konden doen om onze geliefden die werden gedood of vermist raakten in deze zinloze oorlog te gedenken."

Hoe is het mogelijk om inktzwarte bladzijdes in je recente geschiedenis te verwerken, slachtoffers en vermisten te eren, het lijden te erkennen en bij te dragen aan het voorkomen van nieuwe conflicten? Een kleine groep Zuid-Soedanezen heeft deze vraag beantwoord door vlak na het uitbreken van het recente conflict in december 2014 te starten met het registreren van de namen van slachtoffers. Ze worden gepubliceerd op de website rememberingoneswelost.com.

De groep is ervan overtuigd dat herdenken een proces is waarin een maatschappij erkent dat er een gewelddadig en pijnlijk verleden bestaat en dat gebruikt om historisch en huidig onrecht te begrijpen. Herdenken dient zowel persoonlijke als publieke doelen. Zo kan je herdenken zien als onderdeel van een symbolische genoegdoening voor nabestaanden, maar ook als gezamenlijk verhaal over wat er gebeurd is. Dat kan bijdragen aan eenheid en begrip en helpen om nieuwe conflicten te beteugelen.

Namen vanaf 1955

Inmiddels zijn er meer dan vijfduizend namen geregistreerd. Het is de bedoeling van de initiatiefnemers om uiteindelijk zoveel mogelijk namen van slachtoffers en vermisten van alle conflicten op het Zuid-Soedanese grondgebied vanaf 1955 te verzamelen. Inclusief de mensen die slachtoffer van geweld tussen gemeenschappen en tijdens verkiezingen zijn geworden. De organisaties willen de slachtoffers en vermisten op deze manier eren en tegelijkertijd een boodschap aan de volgende generaties van Zuid Soedan geven.

Daud Gideon: "Vrienden en bekenden waarschuwden ons dat het gevaarlijk kon zijn om je op deze manier uit te spreken. Maar de groep die dit project is begonnen wilde niet stil blijven. Op 15 december 2014, bij de herdenking van het uitbreken van de nieuwe oorlog een jaar eerder, hadden we al ruim 550 namen geregistreerd. Ze werden bij ceremonies in Juba en Nairobi hardop voorgelezen."

A-politiek

De initiatiefnemers zijn zelf begonnen met het verzamelen van namen. Maar ook burgers kunnen namen van slachtoffers en vermisten opgeven: op de website, via email of SMS. De informatie wordt vervolgens minutieus nagetrokken. Ook is het mogelijk een eerbetoon op de website achter te laten, in de vorm van een tekst, muziek of anderszins. De initiatiefnemers benadrukken dat de website geen politiek doel dient en dat namen van slachtoffers van alle etnische groepen, clans en religies op dezelfde manier worden behandeld. Het project is een indrukwekkend eerbetoon aan omgekomen burgers van Zuid-Soedan. Het laat ook zien hoe enorm de gevolgen zijn van het conflict, dat ondanks het breekbare vredesproces, nog altijd niet is afgelopen. ♦

Herdenken is ook een gezamenlijk verhaal maken. Foto: Cédric Gerbehaye

"Vrienden en bekenden waarschuwden ons dat het gevaarlijk kon zijn om je op deze manier uit te spreken."

PAX medewerker Daud Gideon

Zuid-Soedan bestaat 9 juli vijf jaar. Veel reden tot feest is er niet vinden de meeste Zuid-Soedanezen. De etnische tegenstellingen zijn de afgelopen maanden door politici enorm aangewakkerd. Daardoor is de economie van het land nog erg zwak.

IRIS WAS ERBIJ
KICK-OFF IN RAMP VUGHT

MARJIES STAPPERS
(Impunity Watch)
is 100% enthousiast
over PAX

"PAX heeft de contacten met vredesbewegingen in de hele wereld, wij hebben de expertise in Dealing with the past. De erkenning dat geen conflict uit de lucht komt vallen, is de sleutel tot de diepere oorzaken. Die moet je aanpakken."

DEALING with the PAST

Hoe met het verleden te leven in gebieden waar alles kapot is gemaakt en iedereen vijand is van iedereen? Daarover ging het op een vierdaagse bijeenkomst Dealing with the past, tegelijk de kick off van de samenwerking tussen PAX en Impunity Watch. Vredesactivisten uit de hele wereld kwamen ervoor naar Nederland. Ze bezochten onder andere Ramp Vught.

DION VAN DEN BERG
(PAX) wil lobbyen

"Kan de manier waarop de rechtspraak in het Grote Meren-gebied is geregeld misschien helpen bij de opzet daarvan in Zuid-Soedan? Door iedereen bij elkaar te brengen stimuleer je de verspreiding van goede oplossingen. We moeten én in de conflict-gebieden zijn, én de toegang tot de Europese Unie, de Verenigde Naties en de Afrikaanse Unie creëren."

IRYNA BRUNOVA-RAJSETSKA (Oekraïne)
stimuleert vredesonderwijs

"Als jongeren leren accepteren dat er niet één waarheid is, maar verschillende interpretaties van hetzelfde verleden, kunnen mensen met elkaar samenleven die vroeger elkaars vijanden waren. Leerlingen kunnen bijvoorbeeld het verhaal vertellen van hun familie. Dan zie je altijd wel wat mensen een 'Aha-erlebnis' hebben. Geweldig is dat!"

FATHER JOHN OPI SEVERINO (Zuid-Soedan)
wil troosten

"Ik ben geboren en getogen in de oorlog, broers en ooms vochten, en een paar broers zitten nog altijd in het leger. Anderen zijn dood. Hetzelfde verhaal als in bijna alle families van Zuid-Soedan. Met dat verleden moeten we leren omgaan. Ik wil de mensen laten zien dat we met zijn allen lijden. Daarin schuilt ook troost."

VENERA COCAJ (Kosovo)
bestrijdt als student
onwetendheid

"Op school in Kosovo leer je alleen oppervlakkige dingen over de geschiedenis. Ik wist bijvoorbeeld niet dat Joegoslavië bestaan had. Kinderen horen dus alleen de verhalen uit de eigen familie en de vooroordelen die daarbij horen. Er zijn zoveel ontbrekende verhalen op de Balkan. Ook vrouwen worden bijna niet gehoord. Ik probeer jongeren duidelijk te maken dat er altijd meer verhalen zijn."

VALDETE IDRIZI (Kosovo)
is bevriend met de andere kant

"Mijn Mitrovica is nog altijd een verdeelde stad. De Serviërs wonen in het noorden, de Albanesezen in het zuiden. Ik kan na zeventien jaar nog steeds niet terug naar mijn huis. Dat we zo leven moet veranderen en zal ook veranderen. Ik werk altijd in gemengde groepen."

RAAD HASSAN (Irak)
werkt voor de bevrijding van Mosul

"Mijn gezin en ik konden vluchten voor ISIS. De rest van mijn familie bleef achter in de stad Mosul. Mannen van de Yezidi gemeenschap werden gedood, vrouwen verkracht en tot slaaf gemaakt. Vanuit bevrijd gebied werkte ik eerst als PAX-vredeswerker en nu namens de Irakese overheid. Mensen eisen wraak en dat willen we juist voorkomen, anders vloeit er nog meer bloed. De gesprekken zijn dus moeilijk. Maar het moet. Al is het maar voor mijn zoon van zes. 'Zorg dat de vrede snel komt, pap', zegt hij. 'Ik wil terug naar huis.'"

Vredesactivisten tegen radicalisering

Door Helma Maas

Roemenië, zomer 2016 - Tientallen, veelal jonge mensen komen samen om ideeën over het tegengaan van radicalisme uit te wisselen. Ze willen laten zien dat ze tegen gewelddadig extremisme, militarisme en staatsterreur zijn. Ook activisten uit landen waar de oorlog nog hevig woedt, zullen aanwezig zijn. Zo zijn er activisten uit Syrië, Irak, Libië, Jemen en Oekraïne.

De bijeenkomst is medegeorganiseerd door PAX. PAX vindt het belangrijk om jonge activisten uit Europa en het Midden-Oosten met elkaar kennis te laten maken. Een half jaar geleden nam de VN Veiligheidsraad een resolutie aan waarin staat dat jongeren een grotere rol moeten krijgen in vredesopbouw en het voorkomen van conflicten. Tenslotte is van de 1,5 miljard mensen die in conflictgevoelige landen wonen, ruim de helft jonger dan dertig jaar. Het is belangrijk dat die jonge bevolking in conflictgevoelige landen zich voor vrede inzet. Ook uit solidariteit willen Europese vredesactivisten graag een band opbouwen met activisten uit het Midden-Oosten. De uitwisseling van

ideeën kan leiden tot krachtenbundeling. Belangrijk, want overal ter wereld hebben we te maken met radicalisering.

Zeven vragen en antwoorden over radicalisering

Waarom oefenen extremistische groepen zo'n aantrekkingskracht uit op jongeren?

Sommige experts zeggen dat het puberbrein makkelijk te beïnvloeden is. Jongeren willen houvast en zijn soms meer geneigd een leidersfiguur te volgen die tegen de bestaande orde ingaat, ook al lijkt het hun individuele vrijheid te beperken. In hun zoektocht naar een eigen identiteit gaan

jongeren via internet op zoek naar antwoorden op de identiteitsvragen die ze hebben. Ook overzien jongeren niet altijd de consequenties van hun keuze.

In sommige landen speelt gebrek aan perspectief een grote rol. Wie denkt dat hij of zij met zijn afkomst of opleiding geen toekomst heeft, laat zich makkelijker ronselen voor de gewapende strijd. Zeker als dat gepaard gaat met heroïek, geld en de belofte van macht.

Is de islam vatbaarder voor radicalisering dan andere geloven of mensen zonder geloof?

Nee. In de 19e eeuw kwam de terreur vooral uit de hoek van mensen die zich anarchisten noemden. In de strijd tegen koloniale machten (1930 - 1960)

radicaliseerden vrijheidsstrijders soms ook tot terreurcellen. Vanaf de jaren zestig van de 20ste eeuw was terreur vaak politiek geïnspireerd, denk aan de Rote Armee Faktion in Duitsland en de Rode Brigade in Italië.

Zijn het alleen jonge mannen of radicaliseren vrouwen ook?

Ook vrouwen radicaliseren. Uit een onderzoek naar Europese jongeren die zich aansloten bij ISIS in Syrië, gepubliceerd in de Britse krant

The Guardian in september 2014, bleek dat 18% van hen uit vrouwen bestond. In landen buiten Europa lijken minder vrouwen zich aangetrokken te voelen, maar er is zeer weinig onderzoek gedaan naar vrouwen bij extremistische groepen.

Zijn er nu meer mensen die zich aansluiten bij een extremistische groep dan vroeger?

Dat is lastig tellen en is een kwestie van definitie. Wel is door internet en

sociale media de snelheid waarmee radicaal gedachtegoed zich verspreidt enorm toegenomen. Sommige onderzoekers zeggen dat jongeren binnen één maand kunnen radicaliseren.

Hoe kun je radicalisering tegengaan?

De deskundigen hebben geen pasklaar antwoord. Waar de een zegt dat de voedingsbodem voor extremisme te maken heeft met armoede en uitsluiting, laat de andere deskundige zien dat een gebrek aan gelegenheid ook

Jongeren uit verschillende landen zetten zich samen in om radicalisering tegen te gaan.

INTERNATIONAL YOUTH PEACE FORUM

10 – 20 JULIJ IN TRANSYLVANIË, ROEMENIË

Wat leren de activisten? Vaardigheden voor conflicttransformatie, omgaan met traumaverwerking, verzoening, heling. Een greep uit de workshops: Making Peace with Inner Conflicts, Stress Management for Peacebuilders, Women's Experience in Peacebuilding en Strategic Planning & Action Working Group: Ending the Wars in Syria, Iraq, Libya and Yemen – Local & Global Strategies and Building a Global Movement.

Jongeren in Irak met elkaar in gesprek over vrede.

een voedingsbodemp kan zijn. Goed onderwijs en gelijke rechten op de arbeidsmarkt worden vaak genoemd als preventieve maatregelen, maar er zijn talloze voorbeelden van recent geradicaliseerde jongeren die hoogopgeleid zijn en werk hebben.

Wat doet PAX om radicalisering tegen te gaan?

PAX biedt een tegengeduld. In Irak stimuleert PAX theologische discussie, laat religieuze leiders met elkaar in gesprek gaan en organiseert bezoeken aan elkaars heiligdommen. PAX pleit ook voor betere economische en sociale omstandigheden in arme en conflictgevoelige landen. In Colombia en Zuid-Soedan pleit PAX voor een eerlijke verdeling van de inkomsten uit de grondstoffendeling.

PAX biedt een model voor alternatief activisme. Met behulp van de vredesactivisten uit de landen waar PAX werkt, laat PAX zien dat je de wereld ook zonder geweld beter kunt maken. In Syrië ondersteunt PAX onderwijs aan jongeren door 'Lessen in vrede'. Dat kunnen schoolse en buitenschoolse activiteiten zijn gericht op samenwerken. Met name in landen waar bevolkingsgroepen tegen elkaar opgehitst zijn en de ander hebben leren haten, brengt PAX jongeren samen om de vooroordelen over elkaar weg te nemen.

Doet PAX dat ook in Nederland?

In de Vredesweek geven we veel aandacht aan initiatieven van anderen die de polarisatie willen doorbreken. Dat zijn bijvoorbeeld initiatieven van

moslims die met potentiële PVV stemmers in gesprek gaan tot de Joodse rabbijn die met de moslimpubers praat gaat nadat ze hem de Hitlergroet hebben gebracht. Ook zijn er talloze Ambassades van Vrede die dicht bij huis het gesprek met andersdenkenden opzoeken. Toon interesse in elkaar, ga niet over, maar met elkaar in gesprek. Syrische vluchtelingen geven in samenwerking met PAX gastlessen op scholen om de stereotypen over Syriërs weg te nemen.

Vredesopbouw en het tegengaan van radicalisering is overigens niet alleen iets voor jongeren. Een belangrijke les is dat ervaringsuitwisseling tussen generaties zeer belangrijk is om vredesopbouw te laten slagen. ♦

Denis Hendrickx o.praem., abt van de Norbertijnen van Berne.

Geven aan vrede via het testament

Wie toetreedt tot een klooster, moet allerlei materiële verworvenheden leren loslaten. Maar je krijgt er ook veel voor terug. Dat merken ook bezoekers die er tijdelijk vertoeven. Deel in je rijkdom is een aansporing van abt Denis Hendrickx.

"Al heel wat jaren klinkt PAX via Pax Christi en IKV mij vriendelijk in de oren. Via de bekende voettochten kwam ik begin zeventiger jaren met de vredesbeweging in contact. Parochiële en regionale vredesactiviteiten spoorden mij aan om Pax Christi en IKV trouw te volgen en mee op te bouwen. Heden ten dage is het nog hard nodig dat een christelijk geïnspireerde vredesorganisatie sporen uitzet om velen mee te laten lopen. Alhoewel ik het jammer vind dat de naam is veranderd in PAX blijf ik van mening dat het werk moet worden voortgezet. Financiële steun – ook en vooral via een testament – is dan ook van harte aan te bevelen."

PAX ervaart iedere nalatenschap als een groot blijk van vertrouwen, het helpt PAX om een sterke organisatie te blijven. Meer informatie? Voor het bestellen van de brochure over nalatenschappen kunt u de **bijgesloten antwoordkaart** gebruiken.

Nieuwe vrienden voor PAX

In de afgelopen periode zijn vrijwilligers van PAX in actie gekomen door de vredesbeweging aan te bevelen bij familie en vrienden. Deze 'vraag een vriend actie' is succesvol verlopen door de onmisbare steun van onze vrijwilligers: in totaal zijn 623 nieuwe vrienden geworven! We bedanken al die vrijwilligers voor hun vertrouwen in ons werk. De betrokkenheid van mensen die PAX steunen, geeft mensen in oorlogsgebieden onvermoede kracht. Dat horen we vaak terug. Blijf ons dus steunen.

Vorbereidingen voor de Vredesweek

Al vijftig jaar neemt PAX het voortouw in het organiseren van de Vredesweek (17 t/m 25 september). PAX zet zich in om mensen te beschermen tegen oorlogsgeweld. De Vredesweek is een goed moment om te laten zien dat vrede iets is wat ons allemaal verbindt. Daar kan iedereen aan meedoen.

We besteden aandacht aan de oorlog in Syrië en de moedige mensen die zich blijven inzetten voor vrede. Bijvoorbeeld door scholen op te zetten waar kinderen van alle religieuze achtergronden, jongens en meisjes, samen les krijgen. Deze lessen in vrede bieden een alternatief voor de lessen in haat en geweld. Zo leert een nieuwe generatie daar dat verbinding vrede brengt. Dat is ook in onze eigen samenleving van belang. Ook hier wordt het steeds moeilijker om open te staan voor elkaars standpunten en de verschillen te respecteren.

Lesbrief voor basisscholen

Voor Nederlandse basisscholen heeft PAX samen met het Dienstencentrum Godsdienstig en Humanistisch Vormingsonderwijs (GVO en

HVO) en Centrum voor Levensbeschouwing (CvL) een lesbrief over vrede en de Vredesweek gemaakt. Hierin werken we het motto van de Vredesweek, vrede verbindt, uit aan de hand van mooie verhalen en creatieve werkvormen. Zoals een vrolijk dierenverhaal waarin twee vijanden maatjes worden, of 'ga op zoek gaan naar mensen in je eigen buurt die iets voor vrede doen en stuur ze een boodschap'. Er is een module filosoferen met kinderen: vrede wil niet zeggen dat er nooit ruzie is, maar wel dat je dat netjes oplost. We doen ook een suggestie voor het aangaan van een scholenband met een school in Syrië. Aan deze lesbrief werken docenten mee vanuit verschillende levensbeschouwingen. De lesbrief is gratis beschikbaar via www.vredesweek.nl/winkel

Interreligieuze wandeling voor vrede

Op zondagmiddag 18 september kun je in Enschede meedoen aan een wandeling die de verbinding legt tussen diverse religieuze stromingen. We organiseren deze Walk of Peace ook dit jaar samen met de Raad van Kerken. Op de route van zo'n zes kilometer zijn allerlei onderbrekingen die je kennis laten maken met andere religies. Meld je aan op www.walkofpeace.net

Vieringen voor de Vredeszondagen in september

Om in de Vredesweek een passende kerkelijke viering te maken, kun je het 24 pagina's tellende magazine PAX Vieren bestellen. Daarin staan suggesties voor vieringen. Aan de hand van het bijbelleesrooster van die beide zondagen zijn overwegingen, gebeden, liederen en beeldmeditaties uitgezocht. Een oecumenische redactie boog zich onder meer over Genesis 25 en 28, waarin Jakob met zijn tweelingbroer Esau strijdt, vlucht en zich uiteindelijk verzoent met zijn broer. Enis Odaci, moslim, schreef een nieuwe psalm over deze broederstrijd die ons oproept een nieuwe toekomst te scheppen.

Nacht van de Vrede

We sluiten zaterdag 24 september af met een bruisend Manifest. Een cultureel evenement dat zich vooral op jongeren richt en helemaal in het teken van vrede staat. ♦

PAX Vieren is te bestellen via www.vredesweek.nl/winkel
 Organiseer jij iets tijdens de Vredesweek? Laat het ons dan weten via: vredesweek@paxvoorvrede.nl.
 Dan nemen wij de activiteit op in de agenda op www.vredesweek.nl.

Op reis
met...

mr.lee

Paspoort

Naam: Mr. Lee (van www.mrlee.tv)
Leeftijd: bestaat tien jaar
Opleiding: Kunstacademie
Nationaliteit: Nederlands
Geboorteplaats: Rampen
Woonplaats: Amsterdam
Gereisd naar: Stockholm (Zweden),
 Kopenhagen, Aarhus (Denemarken)
 Stuttgart (Duitsland), Rome, Savona
 (Italië) en Utrecht, Amsterdam
Reist met: rolkoffer
Neemt altijd mee: full HD-beamer
 met goede speakers en sub-woofer
Onafscheidelijke reisgenoot:
 fotoestel

Steenkolen waar bloed aan kleeft, omdat er mensen vermoord zijn om de winning ervan mogelijk te maken. Daar maakt Mr. Lee zich druk over. Hij reist de wereld rond om dat aan de kaak te stellen voor PAX.

In zijn animatiefilm bloedkolen legt hij haarfijn uit dat de energie die jouw elektrische apparaten thuis gebruikt, afkomstig kan zijn uit Colombia. Mr. Lee reisde samen met PAX half Europa door om met politici, vakbonden en andere invloedrijke mensen te spreken. Geholpen door de aanwezigheid van de Colombiaanse Maira, maakten de film en het verhaal van Maira veel indruk. Maira was vijftien jaar oud toen haar vader voor haar ogen werd vermoord. Paramilitairen dachten dat hij bij de vakbond hoorde en dat hij het mijnbouwbedrijf tegenwerkte.

Mr. Lee: "De film duurt anderhalve minuut en roept op om geen steenkolen van dergelijke mijnbouwbedrijven af te nemen. We hebben er met een heel internationaal team aan gewerkt. Een tekenaar is Tjechisch, de ander Hongaars. De art-director

komt uit Tjechië, de muziek en geluidseffecten zijn in Venezuela, grenzend aan Colombia opgenomen. We gebruiken authentieke Colombiaanse muziek. De stemmen voor de zeven verschillende versies zijn in Canada geproduceerd en in Barcelona eronder gezet. En ik heb vanuit Amsterdam alles geregisseerd."

"Animatie is een kneedbaar medium. In allerlei culturen kun je animatie gebruiken. Als je met acteurs werkt heb je er als kijker snel een associatie bij.

Animatie is toegankelijker, het begint vaak heel ontspannen en dan – als je de kijker's aandacht hebt – komt de boodschap. Die kan met meer diepte, kleur en snelheid harder binnenkomen."

Gevraagd naar de drijfveren van Mr. Lee, zegt hij: "Het gaat mij om zingeving. Met animatie kan ik mensen heel snel inzicht geven in grote problemen en oplossingen. Ik werk alleen voor een goed doel. Ik hoop dat ik met mijn werk anderen gelukkig kan maken." ♦

Door Helma Maas